

İSTANBUL
OKAN ÜNİVERSİTESİ

ÖUAM
Öğrenme Uygulama ve
Araştırma Merkezi

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRENME UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ/E-BÜLTEN

Aralık / 2025 / Sayı 23

ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Bilgi Düzensizliklerine Karşı Toplumsal Bilişsel Dirençlilik (RESAID)

Dijital çağda bilgiye erişim hızlandıkça, doğru bilgi ile yanlış bilginin birbirine karışması da kaçınılmaz hale geldi. Sahte haberler, manipülatif içerikler, kasıtlı dezenformasyon kampanyaları ve algoritmaların tetiklediği yankı odaları, toplumların karar verme süreçlerini doğrudan etkiliyor. Bu ortamda yalnızca bilgi doğrulama mekanizmalarının güçlendirilmesi yeterli olmuyor; bireylerin ve toplumların **bilişsel dirençlilik** geliştirmesi gerekiyor. RESAID yaklaşımı tam da bu noktada devreye giriyor.

Bilgi Düzensizliği Nedir?

Bilgi düzensizlikleri yalnızca “yanlış bilgi” anlamına gelmez; Wardle & Derakhshan’ın çerçevesinde üç temel boyutta ele alınır:

- **Misinformation:** Yanlış ama kasıt içermeyen bilgi
- **Disinformation:** Bilerek ve isteyerek üretilen yanıltıcı bilgi
- **Malinformation:** Doğru bilginin bağlamından koparılarak zarara neden olacak şekilde kullanılması

Bu üçlü yapı, toplumsal güveni zedeler, kutuplaşmayı artırır ve bireylerin gerçek ile kurgu arasındaki ayrımı yapmasını zorlaştırır.

Toplumsal Bilişsel Dirençlilik Neden Önemli?

Bilişsel dirençlilik, bireylerin şu yetkinliklerini ifade eder:

- Bilgiye eleştirel bakabilme
- Kaynak güvenilirliğini değerlendirebilme
- Duygusal olarak manipülatif içerikleri fark edebilme
- Fikir çeşitliliğine açık olma
- Medya ve dijital okuryazarlık becerilerine sahip olma

Toplumsal düzeyde ise bu durum; daha sağlıklı kamuoyu oluşumunu, demokratik süreçlerin güçlenmesini ve kriz dönemlerinde daha sağlıklı bilgi akışını destekler.

RESAID Yaklaşımının Dayandığı Temel Unsurlar

RESAID çerçevesi, çok boyutlu bir yaklaşım sunar ve birkaç temel eksen üzerine kuruludur:

Bireysel Kapasite Geliştirme

- Eleştirel düşünme eğitimi
- Medya ve bilgi okuryazarlığı programları
- Yanıltıcı içerik türlerini tanıma becerileri
- UNESCO’nun Media and Information Literacy yaklaşımı bu alanda küresel referans noktasıdır.

Eğitim Kurumlarının Rolü

- Okul öncesinden yükseköğretime kadar eleştirel okuryazarlığın müfredata entegrasyonu
- Öğretmenler için mesleki gelişim destekleri
- Öğrencilerin doğrulama araçlarını kullanma kapasitesinin artırılması

Toplum ve Kurum Destek Mekanizmaları

- Doğrulama platformlarının desteklenmesi
- Şeffaf iletişim ve açık veri uygulamaları
- Kamu kurumlarının kriz anlarında doğru ve hızlı bilgi akışı sağlaması

Dijital Ekosistemde Sorumluluk

- Platformların algoritma şeffaflığı
- Zararlı içeriklerin tespiti ve işaretlenmesi
- Dijital haklar ve bilinçli kullanıcı davranışı

Pratikte Ne Kazandırır?

RESAID yaklaşımı uygulandığında:

- Toplumun manipülasyona karşı dayanıklılığı artar.
- Kutuplaşma ve bilgi kaosu azalır.
- Genç nesiller bilinçli dijital vatandaşlar haline gelir.
- Demokratik süreçler daha sağlıklı işler.

KAYNAKÇA

- Council of Europe. (2017). *Information disorder: Toward an interdisciplinary framework* (Wardle, C., & Derakhshan, H.). Strasbourg: Council of Europe.
- European Commission. (2022). *Tackling online disinformation: A European approach*. Brussels: European Union Publications.
- European Digital Media Observatory (EDMO). (2023). *Disinformation research and policy reports*.
- Lewandowsky, S., Ecker, U. K. H., & Cook, J. (2017). *Beyond misinformation: Understanding and coping with the “post-truth” era*. *Journal of Applied Research in Memory and Cognition*, 6(4), 353–369. <https://doi.org/10.1016/j.jarmac.2017.07.008>
- NATO Strategic Communications Centre of Excellence. (2021). *Cognitive security: Protecting the human mind in the digital age*. Riga: NATO StratCom COE.
- OECD. (2021). *Combating COVID-19 disinformation: Lessons for the future*. Paris: OECD Publishing.
- Pennycook, G., & Rand, D. G. (2021). *The psychology of misinformation: Why we’re vulnerable and how to stop it*. *Trends in Cognitive Sciences*, 25(8), 1–13. *The Psychology of Fake News - ScienceDirect*
- UNESCO. (2023). *Media and information literacy: Policy and strategy guidelines*. Paris: UNESCO Publishing.
- World Health Organization. (2020). *Managing the COVID-19 infodemic: Promoting healthy behaviours and mitigating the harm from misinformation and disinformation*. Geneva: WHO.

İstanbul Okan Üniversitesi'nde “Yapay Zekânın Yükseköğretimdeki Geleceği” Konuşuldu!

İstanbul Okan Üniversitesi Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi koordinasyonunda 5 Kasım 2025'te düzenlenen Yükseköğretimde Yapay Zekâ Teknolojileri Konferansı'nda, yapay zekâ teknolojilerinin eğitimdeki rolü, etik boyutları, dijital dönüşüm ve iş dünyasıyla ilişkisi gibi güncel konular alanında uzman konuşmacılar tarafından ele alındı. Etkinlikte, akademi ile sektör temsilcileri bir araya gelerek yapay zekânın öğrenme-öğretme süreçlerine entegrasyonu, veri stratejileri ve genç nesillerin bu dönüşüme uyum sağlamasının önemi üzerine fikirlerini paylaştı. Konferans, katılımcıların sorularının yanıtlanmasıyla sona erdi.

İstanbul Okan Üniversitesi, 2025 UI GreenMetric Sıralamasında Yerini Aldı!

**2025 UI GreenMetric
Sıralaması'na girdik!**

2025 UI GreenMetric Dünya Üniversiteler Sıralaması'na giren, 1745 üniversiteden biri olduk. Türkiye vakıf üniversiteleri arasında ise 13. sırada yer aldık. Üniversite kampüslerindeki sürdürülebilirlik çalışmalarının ve yeşil alan oranlarının değerlendirildiği sıralamada altyapı, enerji verimliliği, atık yönetimi, ulaşım, eğitim ve araştırma gibi kriterlerde gösterdiğimiz performansla önemli bir başarı elde ettik.

İstanbul Okan Üniversitesi Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi Logosu Tescillendi

İstanbul Okan Üniversitesi Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin logosu, Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescillendi. Bu tescil ile merkezin kurumsal kimliği resmiyet kazanırken, logo bundan sonraki süreçte tüm resmi doküman ve iletişim materyallerinde kullanılacak.

AYIN KONUĞU

Dr. Öğr. Üyesi İsmail BAL
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

1. O'Learn platformu kullanım deneyiminizi aktarabilir misiniz?

O'Learn oldukça pratik ve kullanıcı dostu bir platform. Ders içeriklerine, paylaşılan notlara ve ödevlere tek bir platform üzerinden kolayca erişebilmek hem zaman yönetimini kolaylaştırıyor hem de süreci daha düzenli hale getiriyor. Özellikle öğretim elemanı-öğrenci etkileşimini destekleyen yapısı, uzaktan eğitimde verimliliği artıran önemli bir avantaj sağlıyor.

2. Derslerde kullanılmasının avantajları nelerdir?

Tüm eğitim sürecini tek bir platform üzerinden yönetme imkânı sunması çok büyük bir avantaj. Ders materyallerine istenilen zamanda erişilebilmesi, duyuruların düzenli şekilde takip edilmesi öğrenme sürecini daha sistemli bir hale getiriyor.

3. O'Learn platformunda en çok tercih ettiğiniz öğrenme araçları nelerdir?

Ders notları ve ders kayıtlarının paylaşıldığı içerik alanlarını tercih ediyorum. Yanı sıra, ödev tanımlama, test modülü, kullanılan web sitesi ya da yazılımın tüm katılımcılara yansıtılabilmesi oldukça işlevsel.

4. O'Learn platformunu kullanmak isteyen eğitmenlere önerileriniz/tavsiyeleriniz var mı?

İçeriklerin düzenli ve açık bir şekilde yapılandırılmasını önerebilirim. Böylece hem öğrencilerin ders materyallerine erişimi daha kolay olacaktır hem de öğrenme süreci daha akıcı hale gelecektir. Bunun yanında düzenli duyurular ve zamanına geribildirimler öğrenci katılımını artırarak, düzenli kullanıma teşvik edecektir.